

הניגת סיום הש"ס מחזור ב' – ירושלים ע"ה"ק

מנהג יפה זה של חגיגות, וסעודות עם רקודים ותזמורת, ודרשות והדרכים לשבוע שלם אחר סיום הגדול של כל הש"ס הועבר גם לארץ ישראל [בעיקר ע"י הפרושים וחברי העדה החרדית יוצאי ליטא]. בסיום מחזור השני בכ"ח סיון תרצ"ח ארגנה אגודת ישראל ולומדי דף היומי חגיגה של שבעה ימים שרוכזה בשכונת שערי חסד בירושלים. תכנית של שבעת ימי החג של לומדי דף היומי נתפרסמה בהשבועון "קול ישראל".

ההתחלה בכל ערב היתה "בשעה שמונה אירופית", במוצאי שבת קודש בפתחת "שבועת החג" נשא הג"ר ישעיה חשין זצ"ל [בעל דברי ישעיהו על הדרנים ודרושי בר מצוה] דרשה על ערך שבעת ימי החג שתשמש תעמולה להגברת למוד התורה.

בכל יום עשו הדרנים, ודרשו גדולי התורה ראשי העדה החרדית זצ"ל, ה"ה: הג"ר יוסף צבי דושינסקי, הג"ר זעליג ראובן בענגיס, מגיד השעור הקבוע — הג"ר מרדכי זלוטניק, והרב משה בלויא. ובתום ז' ימי החג נשא הרהגה"צ ר' בן ציון יאדלער דרשה לקראת התחלת המחזור השלישי.

מקור קדום יוצא דופן, אבל מהימן (עם פרטים רבים) אודות תקנת לימוד דף גמרא בכל יום בחברות הש"ס בפולין נרפסה בשנת תר"ג בלונדון,¹⁵ בו מפרט באריכות כמה תקנות של חברה ש"ס טיפוסית, היינו — כל חבר צריך להיות ת"ת, בעל מדרגה, ובעל מדות טובות וכו' אח"כ מתאר אופן הלמוד, וז"ל (בתרגום חפשי): אחר שחרית יושבים כמאה אנשים, עודם לבושים בטלית ותפילין, ולומדים ומפלפלים יחד בחריפות ובקיאות, כל אחד מהלומדים מחונן בשכל חד וחריף, ולומדים בהבנה והגיון ישר. יש מגיד שעור היושב בראש והוא מפשר ומכריע בין הלומדים, מגיד השעור יש לו כשרון מיוחד להאזין לכמה לומדים המדברים ומציעים סברותיהם בבת אחת. הוא מתאר הסיום הגדול אחר ז' שנים, הסעודה המיוחדת, כבוד התורה והשמחה השרויה בכל העיר כאותו יום. מזמינים רכנים אורחים משאר עיירות — כי אין מסיימים הש"ס כאותו יום בכל עיירה — והרכנים פנוים לבא לעיר אחרת ולהרצות תדושיהם. אח"כ יש תשלומי גומלין וכשעושים סיום בעיר אחרת או בא הרב המארח הראשון לעירם. עכת"ד.

הדרכה ללימוד דף אחד ביום

גם מצינו משי"כ הג"ר צבי הירש הכהן וואלק זצ"ל אב"ד פינסק אודות לימוד דף גמרא בכל יום באגרת מוסר לא' מתלמידיו שהרחיק נדוד לאמריקה בשנת תרס"ה. וז"ל בתוך דבריו: "השטה האחרונה מכל אשר הרה והגה רוחי בקחתי דברים כעת את כבודו, אחת אשאל מאת יקירי אותה אבקש... להאציל קביעות שעה בשעור מיוחד בכל יום

הדרנים וסיימים.

15 באנגלית בשם The Fundamental Principles of Modern Judaism מאת המומר משה מרגליות. כזה אביע תודתי לידידי הרב שניאור ליימן נ"י שהעירני על מקור זה.